

THE COMPOST COLLECTIVE

TE IPU PŪ WAIRĀKAU

HEI TĪMATANGA

Tohia he wāhi e whitia ana e te rā mō tō ipu para. Whakatūngia ki runga tonu i te papa whenua e uru ai te koirora ā-paru. Tāpapahia ki te rārā rākau e uru ai te hau ki roto.

HE AHA NGĀ MEA HEI WHAKAURU

Ko ngā mea 'kākāriki' he mea ngohengohe, mata, haumākū, kī i te hauota pērā i te para kai me te kutinga pātītī.

Parauri: ko ngā mea parauri, he mōwhakiwhaki, kua kī pai i te waro, pēnei i ngā rau ngahuru kua taka mai, te pepa me te kāri, ngā taputapu rākau, ngā tao me ngā kakape, ngā para rākau raweke-kore, ngā tapahitanga karaehe kua maroke, kua parauri rānei.

NGĀ MEA KIA KAUA E TĀPIRIHIA ATU

Ko ngā taru tāoke, ngā tiko kurī, ngeru hoki (kua pai noa ngā tiko o te kararehe kaiota), te hinu me ngā wē anō, ngā pouaka wairākau, ngā kai kua raweketia, kua tunua rānei, pēnei i te parāoa, te parāoa rimurapa, me te mīti, māna kua mātua meinga te Bokashi.

EcoMatters

Kaipātiki Project
share in nature's revival

TE IPU PŪ WAIRĀKAU

HE HANAWITI PŪ WAIRĀKAU

Hei mahi pū wairākau, me raupapa tō ranu i ō mea kākāriki me ō mea parāone, kia āhua rite ki te hanawiti.

1. Ko te ranunga tōtika, ko te 30% he kākāriki ko te 70% he parāone.
2. Timatahia te hānawiti hei 'parāone' te uHINGA tūāpapa.
3. Whai muri kia ōrite te hora i te uHINGA kākāriki. Ko te purunga hanawiti tēnei.
4. Tohia kia ōrite te mātatoru o te uHINGA kākāriki me te uHINGA parāone.
5. Ranua kia kotahi ai ngā uHINGA e rua kia wawe ai te whakamoitanga ina hiahiaia.
6. Taupokihia ki te uHINGA parāone ōrite anō. Ko te pokinga hanawiti tēnei e heke ai te haunga me te ngaro.

KO TE RARU TE RONGOA

He mea torotoro i te kiore te pū wairākau hei punanga kai, hei whakamaru. Nō reira he wāhi pai tō ipu pū wairākau hei whakatakoto roro me te maunu patu koiora orotā.

Ki te oke tonu te mahi a te kiore:

- Me mau rawa te taupoki i ngā wā katoa
- Waiho tō ipu pū wairākau ki runga papa neti waea kia 10 henemita te hora i tōna pae ka pine ai ki raro
- Peia atu te neti waea ki ngā kōhao urunga hau hei ārai, e āhei tonu ai te āwhio o te hau.

TE WHĀNGAI I TŌ PŪ WAIRĀKAU

Me whāngai tonu i tō pū wairākau ā-uHINGA tonu pērā i tā te whakaaturanga, engari kia mahara, me haumākū tonu te pū wairākau pērā i te hautai. Nō reira, hoatu he wai ki ngā mea kua maroke kē, pokia kia mau ai te haukū ki raro me te whakarite kia horapa te rere a te hau huri me te puta noa i te heipū.

Te hau

Te wai

Ngā mea kākāriki

Ngā mea parāone

Ngā mea parāone

Ngā mea kākāriki

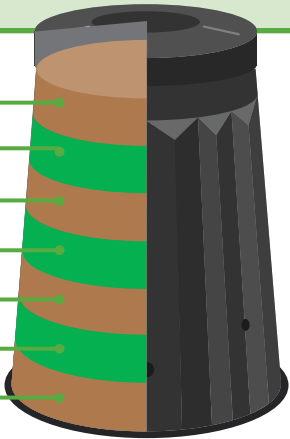
Ngā mea parāone

Ngā mea kākāriki

Ngā mea parāone

Ngā mea kākāriki

Ngā mea parāone

TE WĀ HEI KERIINGA

Kua rite te pū wairākau mō te keri ina rangona te hau reka, kua mangu me te ngāhorohoro me tō kore e mōhio iho he aha ōna ritenga taketake mai. He āhua 6-8 marama te roa o tēnei.

Keria ko te hautoru mai i raro o te pū wairākau mā te tango i te ipu. Me tō paoka māra tīkina atu te rua hautoru (2/3) o te pū wairākau nō runga ka whakahoki ai ki te ipu. Ka mahue mai he pū wairākau pai hei hora ki runga i tō māra.

TE WĀ HEI KERIINGA

- I ngā wā katoa me haukū tō pū wairākau pērā i te hautai engari kaua e mākū rawa, ka puru i tēnei te āwhio noa a te hau.
- Hurihuri tonuhia ngā uHINGA o runga ki te paoka, me te tūpato kia kaua e ranua ki te uHINGA pū wairākau o raro rawa. He mea tēnei e purea ai ngā mea hōu e te hau, mā te rukenga hoki e ārai te koiora orotā.
- Ka kitea te pū wairākau i te putu o te heipūtanga he 6-8 marama ki muri.

TŌ HAUORA ME TE HAUMARU

Tērā he koiora moroiti kei roto i te pū wairākau pērā i te kitakita Legionella e kaikino te tūrorotia. He mea tōtika te mau ārai kanohi e āta karo rānei kei mau te tākohu i te hā ina pūmahu ana te pū wairākau.

Me mau karapu tonu koe ka pā ana ki te pū wairākau me te horoi i ō ringaringa i muri mai.

